

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság**

végzése

Az ügy száma: Kfv.I. 35.441/2022/8. szám

A tanács tagjai: Dr. Hajnal Péter a tanács elnöke;

Dr. Heinemann Csilla előadó bíró;

Dr. Mudráné dr. Láng Erzsébet bíró;

Dr. Banu Zsoltné dr. Szabó Judit bíró;

Huszárné dr. Oláh Éva bíró

A felperes: Felperes1

(Cím2.)

A felperes képviselője: név Ügyvédi Iroda (ügyintéző: név

ügyvéd) Cím4

Az alperes: Alperes1

Cím1

Az alperes képviselője: név1

Cím5

A per tárgya: mezőgazdasági támogatás

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: alperes 13. sorszám alatt

Az elsőfokú bíróság határozatának száma: Miskolci Törvényszék 4.K.701.485/2021/12. számú ítélete

Rendelkező rész

A Kúria a Miskolci Törvényszék 4.K.701.485/2021/12. számú ítéletét hatályon kívül helyezi és az elsőfokú bíróságot új eljárás lefolytatására és új határozathozatalára utasítja.

A peres felek felülvizsgálati eljárásban felmerült költségének összegét 150.000 (egyszázötvenezer) - 150.000 (egyszázötvenezer) forintban állapítja meg.

A végzés ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

[1] név2 2013. június 17. napján támogatási kérelmet nyújtott be „helyi termék előállítás, termékek, szolgáltatások piacra jutásának támogatás mézfeldolgozó kisüzem” címmel a Magyar Államkincstár jogelődjéhez. A támogatási kérelem termelői méz palackozása és csomagolása meglévő melléképület átalakításával és bővítésével történő fejlesztésére irányult a boldvai 174/2. hrsz. alatti ingatlanon.

[2] A támogatási kérelemről 2014. február 25. napján kelt 1640594920 számú határozatban döntött a jogelőd elsőfokú hatóság, amellyel 44.118.027Ft támogatási összeg került megítélésre. A felperes, valamint név2 2014. április 5. napján kötelezettségvállalás teljesítő személyében bekövetkező változás jóváhagyása iránti kérelmet nyújtott be, erre figyelemmel név2 által vállalt kötelezettség felperes részére került átadásra. A felperes a benyújtott kifizetési kérelmek alapján mindösszesen 33.824.122Ft támogatási összeget vett

igénybe, az utolsó kifizetési kérelmét 2015. május 31. napján nyújtotta be, melynek a hatóság a 2015. november 25. napján kelt 1748734949 számú határozatával részben helyt adott.

[3] Az elsőfokú hatóság 2020. november 25. napján helyszíni ellenőrzést tartott, melynek során megállapította, hogy nincs a helyszínen arra utaló jel, hogy mézfeldolgozás történik és hogy az épület a támogatási céloknak megfelelően üzemel. A jegyzőkönyv kézbesítési vélelem útján 2020. december 22. napján került kézbesítésre, mellyel szemben a felperes észrevétellel nem élt, majd az elsőfokú hatóság a 2021. január 12. napján kelt 2083206432 számú döntésével intézkedésben való jogosulatlan részvételt állapított meg és a felperest 33.824.122Ft összeg visszatérítésére kötelezte. Az alperes 2021. szeptember 06. napján kelt EOJF/1207-1/2021. számú határozatával helyben hagyta az elsőfokú határozatot.

A felperesi kereset és az alperesi védekezés

[4] A felperes keresetében elsődlegesen az alperes határozatának elsőfokú határozatra is kiterjedő megsemmisítését, másodlagosan pedig a megsemmisítés mellett új eljárásra kötelezését kérte. Hangsúlyozta, hogy már a fellebbezésében is előadta, hogy a helyszíni jegyzőkönyv tartalmát nem ismeri, a megismerés érdekében több ízben fordult az elsőfokú hatósághoz. Álláspontja szerint az elsőfokú hatóság megsértette a 23/2007. (IV.17) FVM rendelet (a továbbiakban: Vhr.) 10. § (5) bekezdésének rendelkezését, hiszen a kötelezettségvállalásra előírt időtartam 4/5-e már eltelt, így a kötelezettséget jelentős mértékben teljesítettnek kellett volna tekinteni. Kifogásolta, hogy a mezőgazdasági, agrár-vidékfejlesztési, valamint halászati támogatásokhoz és egyéb intézkedésekhez kapcsolódó eljárás egyéb kérdéseiről szóló 2007. évi XVII. törvény (a továbbiakban: Támogatási tv.) 51. § (1) és 41. § (1) bekezdése alapján nem biztosították részére az az iratpótlás és iratcsatolás lehetőségét. Ezen túlmenően a visszakövetelés joga elévült, a Tanács 1995. december 18. napján kelt, az Európai Közösségek pénzügyi érdekeinek védelméről szóló 2988/95/EK Euratom rendelet (a továbbiakban: Euratom rendelet) 3. cikk (1) bekezdésében írtakra figyelemmel. Ennek alapján az elévülési idő a program lezárásáig tartott, amely a rendelet alapján 2016. június 30. napján bekövetkezett, tehát legkésőbb eddig az időpontig lett volna lehetősége az elsőfokú hatóságnak jogszerűen a támogatásból kizáró határozatát meghozni. Idézte ezzel kapcsolatban a Kúria irányadó gyakorlatát. Ezen túlmenően egyéb eljárásjogi jogszabálysértésekre hivatkozott.

[5] Az alperes védiratában a kereset elutasítását indítványozta. Nem vitatta, hogy a Vhr. 10. § (5) bekezdése szerint a kötelezettségvállalásra előírt időtartam 4/5-e eltelt, de a felperes az előírt üzemeltetési kötelezettségének teljesítését igazolni nem tudta. Ezen túlmenően azt sem bizonyította, hogy a támogatási határozattal jóváhagyott beruházás létesítményt, eszközt megvalósította, a felújított, korszerűsített létesítményt a támogatás céljának, a rendeltetésének megfelelően használta. Hiánypótlás kibocsátása abban az esetben kötelező, amennyiben az intézkedésre vonatkozó jogszabály nem zárja ki és a kérelemben található hiba az ügyfél közreműködése nélkül nyilvánvaló hibaként nem javítható ki. Az elévülési szabályok értelmezése kapcsán előadta, hogy a szabálytalanság elkövetésének időpontjaként folyamatos, ismétlődő szabálytalanság esetén a szabálytalanság megszűnésének időpontja az irányadó,

amelynek a Kúria értelmezésében legkésőbbi időpontja a kötelezettségvállalási időszak utolsó napja. Jelen ügyben a kötelezettségzegés folyamatos, az üzemeltetési kötelezettség időtartama alatt következett be, amely 2014. február 28. napján kezdődött és 2020. december 10. napjáig állt fenn.

Az elsőfokú bíróság döntése

[6] Az elsőfokú bíróság az alperes határozatát az elsőfokú határozatra is kiterjedően megsemmisítette.

[7] Elsőként a felperes elévülésre való hivatkozását vizsgálta és megállapította, hogy az Euratom rendelet 3. cikk (1) bekezdésében előírt elévülési idő az irányadó. Rögzítette azt is, hogy a támogatás megítélésének jogalapjaként a Vhr. a Támogatási tv. 81. § (3) bekezdés a) pontjában kapott felhatalmazást jelölte meg, a támogatás az európai mezőgazdasági vidékfejlesztési alapból nyújtandó vidékfejlesztési támogatásokról szóló 1698/2005/EK Tanácsi rendelet (továbbiakban: Tanácsi rendelet) végrehajtását célozta, ezért a program fogalma e rendeleten alapul. A Tanácsi rendelet 94. cikke szerint e rendeletet 2007. január 1-vel kezdődő programozási időszakra vonatkozó közösségi támogatásokra kell alkalmazni, a kifizetési időszak 2015. december 31. napjáig tartott. Erre figyelemmel az alperesi határozat olyan uniós költségvetési forrásból finanszírozott támogatásra vonatkozott, ami az Euratom rendelet 3. cikk (1) bekezdése szerinti több éves programnak minősült.

[8] A program végleges lezárásának időpontjára a Tanácsi rendelet 82. cikkének (1) bekezdése ad iránymutatást, a zárójelentést 2016. június 30-ig kellett a bizottságnak megküldeni, a program végleges lezárulása tehát ehhez az időponthoz kapcsolódott. Az Euratom rendelet 6. cikk (1) bekezdésének 2. albekezdése szerint több éves programok esetén az elévülési időszak minden esetben addig tart, amíg a program véglegesen le nem zárult. Az EUB C-436/15. számú ügyben kifejtett értelmezése szerint „a program véglegesen le [nem] zárult” kifejezés nem jelenti szükségszerűen az elévülés bekövetkeztét az említett program végrehajtása során elkövetett valamennyi esetleges szabálytalanság tekintetében. Ez csak azon szabálytalanságok esetében van így, amelyeket több mint négy évvel „a program végleges [lezárulását]” megelőzően követtek el, melyek az elévülési időnek a Euratom rendelet 3. cikke (1) bekezdésének harmadik albekezdésében meghatározott okok valamelyike miatti megszakadása hiányában e lezárulást követően azonnal elévülnek. Másként fogalmazva a „többéves programokra” az Euratom rendelet 3. cikke (1) bekezdése második albekezdésének második mondata értelmében alkalmazandó elévülési idő kizárólag az elévülési idő kiterjesztését teszi lehetővé, nem annak lerövidítését.”

[9] A bíróság az elévülés szempontjából releváns időpontokat rögzítette: az utolsó kifizetési kérelmet elbíráló határozat meghozatala 2015. november 25., az ellenőrzés során feltárt szabálytalanság kapcsán a jogosulatlanság megállapítására nyitva álló abszolút határidő a program lezárulta, azaz 2016. június 30-a. Mivel a szabálytalanság elkövetése a program lezárását követően történt, tehát kevesebb idő volt hátra, mint 4 év, ezért a relatív elévülési idő letelte 2020. június 30. ehhez képest az elsőfokú határozat közlésére csak 2021. január 12-

én került sor, ezért az elévülés megállapítható. Mindezekre figyelemmel a felperes további eljárásjogi sérelmei kapcsán előterjesztett kereseti hivatkozásokat nem vizsgálta, és az alperes határozatát az elsőfokú határozatra is kiterjedően a Kp. 89. § (1) bekezdés a) pontja alapján megsemmisítette.

[10] Utalt arra is, hogy az eljáró bíróság nem kívánt eltérni a Kúriának a Bírósági Határozatok Gyűjteményében az elévülés kapcsán közzétett határozataitól.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

[11] A jogerős ítélet ellen az alperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet, elsődlegesen a jogerős ítélet hatályon kívül helyezése és a felperes keresetének elutasítása, másodlagosan a jogerős ítélet hatályon kívül helyezése, és az ügyben eljáró bíróság új eljárás lefolytatására és új határozat hozatalára történő utasítása érdekében.

[12] Hivatkozott a Tanácsi rendelet 72. cikkének (1) bekezdésében foglaltakra, amely a beruházással kapcsolatos műveletek tartóssága kapcsán azt rögzíti, hogy „a tagállam biztosítja, hogy egy beruházási művelet csak akkor tarthatja meg az EMVA-ból származó hozzájárulást, ha a művelet az irányadó hatóság finanszírozási határozatát követő 5 éven belül nem módosul lényegesen [...] jogtalan előnyhöz juttatva egy céget, vagy állami szervet”. Hangsúlyozta, hogy ugyanezen cikk (2) bekezdése a jogosulatlanul kifizetett összegek visszatérítési kötelezettségét írja elő. Ezzel párhuzamosan a Vhr. 23. § (1) bekezdés b) pontja előírja, hogy az üzemeltetési kötelezettség a támogatási határozat közlésével kezdődik és az utolsó kifizetési határozat közlésétől számított 5 évig áll fenn. A közösségi és hazai jogszabályi rendelkezések alapján a felperest 2020. december 10. napjáig üzemeltetési kötelezettség terhelte a beruházási támogatása vonatkozásában, amely kötelezettség teljesítésének ellenőrzése és a meg nem felelés kötelezettségszegés esetére szankció alkalmazása a mezőgazdasági és vidékfejlesztési támogatási szervnek szintén jogszabályon alapuló kötelezettsége.

[13] Tévedett a bíróság, amikor az elévülés megállapításakor az Euratom rendelet 3. cikkének programzárási időpontját vette alapul és nem volt figyelemmel a beruházási támogatás kapcsán a hazai és közösségi jogi előírásokra és nem vette figyelembe a fennálló üzemeltetési kötelezettség sajátos jellegét. A bíróság ezen jogértelmezése nincs összhangban a jogalkotói szándékkal, hiszen ennek eredményeként a bíróság ítéletében kifejtettek szerinti „relatív” elévülési idő leteltét követően az ügyfelet terhelő üzemeltetési kötelezettség tartama alatt lefolytatott rendkívüli helyszíni ellenőrzésen megállapított szabálytalanság jogkövetkezménye nem alkalmazható, így az ügyfél nem szankcionálható kötelezettségszegés esetén. Ez azt eredményezné, hogy azon ügyfelek, akiknek a programzárási időpontjában az üzemeltetési kötelezettsége még nem telt le az esetleges szabálytalanság jogkövetkezményei alól mentesülnének. Ez a jogértelmezési kérdés felmerül mindazon utóellenőrzéssel érintett beruházási támogatási ügy vonatkozásában, ahol a tagállam által kötelezően lefolytatandó utóellenőrzés alkalmával a programzárást követően kerül sor a szabálytalanság feltárására.

[14] Kifogásolta, hogy a szabálytalanság elkövetésének pontos időpontját a bíróság az ítéletében nem jelölte meg, vélhetően a helyszíni ellenőrzés időpontját vette alapul. Ezzel kapcsolatban annyit rögzített, hogy „a szabálytalanság elkövetése a programzárást követően történt”, annak ellenére, hogy az Euratom rendelet 3. cikke az elévülési időt a szabálytalanság elkövetésének, illetve megszűnésének időpontjához viszonyítottan szabályozza. Figyelmen kívül hagyta a bíróság, hogy a közösségi és hazai jogszabályi rendelkezések alapján az üzemeltetési kötelezettség teljesítés időtartama alatt a beruházásnak végig meg kell felelnie a jogszabályi előírásoknak, folyamatosan működőképesnek kell lennie, és a vállalt kötelezettségeket az ügyfél annak teljes tartama alatt köteles teljesíteni és fenntartani. Az elsőfokú bíróság által elkövetett helytelen jogszabály értelmezést a Kúria Kfv.IV.35.662/2017/7. számú ítéletének 39. pontja is alátámasztja. Ezen túlmenően a 2019-ben megjelent Tanulmánykötet „Az elévülés egyes kérdései a mezőgazdasági támogatások iránti eljárásban” elnevezésű fejezete rögzítette, hogy a kötelezettségvállalás lejártáig a jogosulatlanul igénybe vett támogatás visszakövetelésének joga nem évülhet el. Ezt a perbeli esetre vonatkoztatva kijelenthető, hogy a kötelezettségvállalás lejártáig, vagyis az üzemeltetési kötelezettség fennállásáig a jogosulatlan igénybe vett támogatás visszakövetésének joga nem évült el.

[15] Utalt a Kúria Kfv.VI.35.264/2020/7. számú ítéletének 15. pontjában foglaltakra is, mely az alperesi álláspontot támasztja alá. Ezen túlmenően a felperes kereseti kérelmeire reagálva cáfolta a felperes keresetében felhozott eljárási jogszabálysértéseket.

[16] Nem értett egyet az elsőfokú ítélet 2. pontjában rögzített tényállással sem, amely a támogatási kérelemben vállalt tevékenységet rögzítette. Cáfolta továbbá, hogy az alperes bármilyen módon megsértette volna a felperes iratbetekintési jogát és összegző értékelése szerint a felperes által támogatott másodfokú határozat helyes ténybeli és jogi alapokon nyugodott, így annak helyben hagyása lett volna indokolt.

[17] A felperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában való fenntartását indítványozta, álláspontja szerint az elsőfokú bíróság helytálló következtetésre jutott az Euratom rendelet 3. cikkének (1) bekezdésével összefüggésben. Valamennyi lehetséges elévülési időpont számítást felvázolva állította, hogy az alperes visszakövetelési jogosultsága elévült. A Vhr. 23. § (1) bekezdés b) pontjában előírtakra utalva kifejtette, hogy az üzemeltetési kötelezettség a támogatási határozat közlésével kezdődik, és az utolsó kifizetési határozat közlésétől számított 5 évig állt fenn. Ennek alapján az utolsó kifizetési kérelmet jóváhagyó határozat 2015. december 10. napi kézbesítését figyelembe véve, ha a felperest valóban 2020. december 10. napjáig terhelte az üzemeltetési kötelezettség, úgy abban az esetben is elévültnek kell tekinteni a követelést, mert nem a helyszíni szemle során került megállapításra a meg nem felelés, hanem az elsőfokú hatóság által hozott határozat kézbesítésének napján, amelyre 2021. január 12. napján került sor. Vagyis az üzemeltetési időszak alperes által is elismert végső dátumát követően az üzemeltetési kötelezettség utolsó napját követően. A meg nem felelés megállapítása nem történhet helyszíni ellenőrzés során,

hanem kizárólag határozathozattal, amely pedig nyilvánvalóan az elévülési határidőt követően került meghozatalra.

A Kúria döntése és jogi indokai

[18] Az alperes felülvizsgálati kérelme alapos.

[19] A Kúria a jogerős ítéletet csak a felülvizsgálati kérelem, a csatlakozó felülvizsgálati kérelem és felülvizsgálati ellenkérelem keretei között vizsgálhatja felül [Kp. 115. § (2) bekezdése értelmében alkalmazandó 108. § (1) bekezdés], a jogszerűségi vizsgálat a kérelemben megjelölt jogszabálysértésekre terjedhet ki. A Kúria az eljárásban nem a kereset ismételt elbírálását, a közigazgatási döntés ismételt felülbírálatát végzi, ezért nincs helye bizonyítás felvételének.

[20] A Kúriának abban a kérdésben kellett állást foglalnia, hogy egy beruházás esetén a támogatott üzemeltetési, fenntartási kötelezettségére figyelemmel az elévülési idő mikor kezdődik, meddig áll fenn az alperes jogosultsága a visszakövetelésre.

[21] Helytállóan hivatkozott az alperes a Tanácsi rendelet 72. cikknek (1) bekezdésében a beruházással kapcsolatos műveletek tartósságát előíró szabályozásra, amely előírás tagállami leképezése a Vhr. 23. § (1) bekezdés b) pontjában valósult meg, előírva az üzemeltetési kötelezettség időtartamát. Azt a felperes is elismerte, hogy a felperes üzemeltetési kötelezettsége a támogatási határozat közlésével kezdődött és az utolsó kifizetési határozat közlésétől számított 5 évig állt fenn. Egyező a felek előadása abban, hogy ez a dátum 2020. december 10.-e.

[22] Abban is egyetértettek a felek, hogy az Euratom rendelet 3. cikk (1) bekezdése irányadó az elévülési időre, ami előírja, hogy „Az eljárás elévülési ideje az 1. cikk (1) bekezdésében említett szabálytalanság elkövetését követő négy év. Mindazonáltal az ágazati szabályok ennél rövidebb, de legalább hároméves időszakot is előírhatnak. Folyamatos vagy ismételt szabálytalanságok esetében az elévülési idő azon a napon kezdődik, amikor a szabálytalanság megszűnt. Többéves programok esetében az elévülési idő minden esetben addig tart, amíg a program véglegesen le nem zárult.”

[23] Az Euratom rendelet 1. cikke rögzíti, hogy az Európai Közösségek pénzügyi érdekeinek védelme céljából a közösségi joggal kapcsolatos szabálytalanságok esetére egy keretszabályozás kialakítására kerül sor az egységes ellenőrzések, a közigazgatási intézkedések, továbbá szankciók tekintetében. E rendelet elfogadásával az uniós jogalkotó számos általános elvet szándékozott lefektetni, és megkövetelte, hogy ezeket az elveket valamennyi ágazati rendelet tartsa tiszteletben. Ezenkívül a 2988/95 rendelet 3. cikke

(1) bekezdése első albekezdésének elfogadásával az uniós jogalkotó úgy döntött, hogy e területen általánosan alkalmazandó elévülési szabályt vezet be, amellyel egyrészt a valamennyi tagállamban alkalmazott minimális határidőt szándékozott meghatározni, másrészt ki akarta zárni azt a lehetőséget, hogy az Európai Unió pénzügyi érdekeit érintő szabálytalansággal kapcsolatban az annak elkövetése utáni négyéves időszak eltelte után indítsanak eljárást.

[24] Az Euratom rendelet 3. cikke (1) bekezdésében szabályozott elévülés számítása vonatkozásában a Kúria már több iránymutató döntést hozott, mellyel a Kúria jelen tanácsa is egyetért.

[25] A Kúria Kfv.IV. 35.254/2018/6.számú ítéletének [28-30] pontja az alábbiakat rögzítette: „Az Euratom rendelet a 3. cikk (1) bekezdésében az uniós joggal kapcsolatos szabálytalanságok két típusáról rendelkezik: az itt felvázolt rendszerben - az elévülési idő számítása szempontjából - az általános értelemben vett szabálytalanságtól megkülönböztetendő a „többéves programokkal” összefüggő szabálytalanságok köre a következők szerint: A 3. cikk (1) bekezdésének első és második albekezdése akként rendelkezik, hogy az eljárások elévülési ideje a szabálytalanság elkövetésétől, illetve folyamatos vagy ismételt szabálytalanság esetén a szabálytalanság megszűnésének napjától számított négy év. A többéves programokat illetően az említett 3. cikk (1) bekezdése második albekezdésének második mondata kifejti, hogy „az elévülési idő minden esetben addig tart, amíg a program véglegesen le nem zárult”. Az EUB értelmezésében, „a program véglegesen le [nem] zárult” kifejezés nem jelenti szükségszerűen az elévülés bekövetkeztét az említett program végrehajtása során elkövetett valamennyi esetleges szabálytalanság tekintetében. Ez csak azon szabálytalanságok esetében van így, amelyeket több mint négy évvel – azaz a 3. cikk (1) bekezdésében általánosan megállapított elévülési időtartammal – „a program végleges [lezárulását]” megelőzően követtek el, melyek – az elévülési időnek a rendelet 3. cikke (1) bekezdésének harmadik albekezdésében meghatározott okok valamelyike miatti megszakadása hiányában – a lezárulást követően azonnal elévülnek.”

[26] A Kúria Kfv. IV. 35.382/2019/5. számú döntésének [32] pontjában kifejtette: „A 2988/95. rendelet a 3. cikk (1) bekezdésében az uniós joggal kapcsolatos szabálytalanságok két típusáról rendelkezik: az itt felvázolt rendszerben – az elévülési idő számítása szempontjából – az általános értelemben vett szabálytalanságtól megkülönböztetendő a „többéves programokkal” összefüggő szabálytalanságok köre a következők szerint:

[A] A 3. cikk (1) bekezdésének első és második albekezdése akként rendelkezik, hogy az eljárások elévülési ideje a szabálytalanság elkövetésétől, illetve folyamatos vagy ismételt szabálytalanság esetén a szabálytalanság megszűnésének napjától számított négy év.

[B] A többéves programokat illetően az említett 3. cikk (1) bekezdése második albekezdésének második mondata kifejti, hogy „az elévülési idő minden esetben addig tart, amíg a program véglegesen le nem zárult”.

[27] Ugyanezen döntés [34] pontja emlékeztetett az EUB ezzel kapcsolatos ítélkezési gyakorlatára: „Az EUB már több döntésében értelmezte a 2988/95 rendelet 3. cikke (1) bekezdése szerinti „többéves program” kifejezés jelentését, megállapítva, hogy e fogalom hatályát mind az egyes alkotóelemeinek jelentésére, mind az alkalmazásának összefüggéseire, mind az arra hivatkozó rendelet céljaira tekintettel kell meghatározni (C–436/15 sz. *UAB Alytaus regiono atliekų tvarkymo centra* ügyben hozott ítélet 45. pont). Az EUB ítélkezési gyakorlata értelmében a „többéves program” átfogó fogalomnak minősül, mely az uniós politikák által érintett valamennyi területen megjelenhet, amennyiben uniós költségvetési források kerülnek felhasználásra. Maga a „program” kifejezés tág jelentéssel bír, és a „program” és „projekt” kifejezések felcserélhetően használhatóak e rendelet 3. cikkének (1) bekezdése értelmében (UAB *Alytaus regiono* ítélet 51. pont; C–491/16. sz. *Maxiflor* ügyben hozott végzés 35. pont; C–243/17. sz. *da Silva Rodrigues* ügyben hozott végzés 37. pont). E meghatározás alapján az EUB „többéves programként” definiálta például azt az uniós forrásokból finanszírozott projektet, amely egy meghatározott régió hulladékgazdálkodási rendszerének létrehozásában állt, és amelynek a végrehajtását több évre tervezték (UAB *Alytaus regiono* ítélet 51. pont).

[28] A döntés [36-37] pontjai bontják ki a Kúriának többéves programokra vonatkozó elévülési időre vonatkozó álláspontját: „A 2988/95 rendelet 3. cikk (1) bekezdése szerint többéves programok esetén az elévülési idő minden esetben addig tart, amíg a program véglegesen le nem zárult. Az EUB értelmezésében azonban a 2988/95 rendelet 3. cikke (1) bekezdésében írt, „a program véglegesen le [nem] zárult” kifejezés nem jelenti szükségszerűen az elévülés bekövetkeztét az említett program végrehajtása során elkövetett valamennyi esetleges szabálytalanság tekintetében. Ez csak azon szabálytalanságok esetében van így, amelyeket több mint négy évvel – azaz a 3. cikk (1) bekezdésében általánosan megállapított elévülési időtartammal – „a program végleges [lezárulását]” megelőzően követtek el, melyek – az elévülési időnek a 2988/95 rendelet 3. cikke (1) bekezdésének harmadik albekezdésében meghatározott okok valamelyike miatti megszakadása hiányában – a lezárulást követően azonnal elévülnek.” „Azaz, a „többéves programokra” a 2988/95 rendelet 3. cikke (1) bekezdése második albekezdésének második mondata értelmében alkalmazandó elévülési idő kizárólag az elévülési idő kiterjesztését teszi lehetővé, nem annak lerövidítését (UAB *Alytaus regiono* ítélet 68–69. pontok).”

[29] Megállapítható, hogy jelen ügyben a vitatott kérdésben a szabálytalanság elkövetésének időpontja a szabálytalanság megszűnése, vagyis az üzemeltetési kötelezettség megszűnésének időpontja: 2020. december 10.-e volt. Az elévülés ettől az időponttól számítandó, tehát az alperes visszafizetésre vonatkozó határozatának meghozatalára az elévüli időn belül került sor. Az elsőfokú bíróság az üzemeltetési kötelezettségre vonatkozó előírást teljes egészében figyelmen kívül hagyta, tévesen állapította meg az elévülés kezdő időpontját. A már hivatkozott kúriai döntésekből sem következik más, hiszen a többéves programokra vonatkozó elévülés nem értelmezhető akként, hogy az szűkíti a hatóság cselekvési lehetőségét és csupán programzáráshoz viszonyítva számolja az elévülési időt, ha fennáll egy üzemeltetési kötelezettség, amelyet a programzárását követően is meghatározott ideig teljesíteni kell. Ezekben az esetekben ennek a kötelezettségnek a teljesítése utolsó napjától kell számítani az elévülési határidőt, vagyis a perbeli esetben 2020. december 10. napjától.

[30] Egyetért a Kúria az alperesnek azzal az érvelésével, hogy az elsőfokú bíróság álláspontjának elfogadása esetén nem lehetne számonkérni az 5 éves üzemeltetési kötelezettség teljesítését, hiszen az elévülés előbb bekövetkezne, mint az üzemeltetési kötelezettség lejárta, ami ellentétes az Unió pénzügyi érdekei védelmével.

[31] A fentieket összegezve, a felülvizsgálati kérelemben helytállóan hivatkozott az alperes a Euratom rendelet, mint közvetlenül alkalmazandó uniós jogi norma szerinti elévülési szabályokra, melyeknek a támadott határozata az elévülés kérdésében mindenben megfelel, erre tekintettel a Kp. 121. § (1) bekezdés a) pontja alapján a jogerős ítéletet hatályon kívül helyezi, és az ügyben eljáró bíróságot új eljárás lefolytatására és új határozat hozatalára utasítja.

[32] Az elsőfokú bíróságnak az új eljárásban teljeskörűen el kell bírálnia a felperesi keresetet, az elévülés kérdésében a korábban kifejtettek alapján kell állást foglalnia.

A döntés elvi tartalma

[33] *Az Euratom rendelet 3. cikke szerint az elévülési idő főszabály szerint a szabálytalanság elkövetésétől számított 4 év azzal, hogy a többéves programok esetén minden esetben addig tart, amíg a program véglegesen le nem zárult. Ha azonban a támogatottat fenntartási kötelezettség terheli akkor ennek a kötelezettségnek a teljesítése utolsó napjától kell számítani a visszakövetelési igény elévülési idejét.*

Záró rész

[34] Az elsőfokú bíróság ítéletének hatályon kívül helyezése folytán a Kúria csak megállapította a felek felülvizsgálati eljárásban felmerült perköltségét a Pp. 386. § (3) bekezdése alapján, amelynek viseléséről a megismételt eljárásban kell az elsőfokú bíróságnak döntenie.

[35] Tárgyalás tartását a felek egyike sem kérte, és mivel a Kp. 115. § (2) bekezdése értelmében alkalmazandó Kp. 100. § (5) bekezdése szerint a felülvizsgálati kérelmet nem lehet megváltoztatni, a Kp. 120.§ (5) bekezdése pedig kizárja a bizonyítást, nem merült fel a tárgyalás tartásának szükségessége. Így a felülvizsgálati kérelmet a Kúria a Kp. 115.§ (2) bekezdése folytán alkalmazandó Kp. 114.§ (1) bekezdésének megfelelően tárgyaláson kívül bírálta el.

[36] A végzés ellen a felülvizsgálat lehetőségét a Kp. 116.§ d) pontja zárja ki.

Budapest, 2023. március 02.

**Dr. Hajnal Péter s.k. Dr. Heinemann Csilla s.k. Dr. Mudráné dr. Láng Erzsébet
s.k.**

a tanács elnöke

előadó bíró

bíró

Dr. Banu Zsoltné dr. Szabó Judit s.k.

Huszárné dr. Oláh Éva s.k.

bíró

bíró